

Capitolul unu

„Am mai fost aici“, i-am spus; mai fusesem acolo; mai întâi cu Sebastian, în urmă cu mai bine de douăzeci de ani, într-o zi de iunie fără urmă de nor, când s-ar fi zis că șanțurile se albiseră de pătrunjel-câinesc și de crețușcă și că aerul era mai dens de la toate parfumurile verii; era o zi de o splendoare aparte, de felul celor pe care clima de la noi le îngăduie o dată sau de două ori pe an, când frunzele, și florile, și păsările, și pietrele strălucind în soare, și umbrele – parcă toate strigă sus și tare slava lui Dumnezeu; și chiar dacă mai fusesem acolo atât de des, și-n atâtea stări de spirit, la vizita aceea, prima, se întorcea sufletul meu acum, când ajunsesem din nou.

Și-atunci, în ziua cu pricina, venisem tot fără să știu care-mi era destinația. Se-ntâmpla în Săptămâna de Opturi⁶. Oxfordul – acum scufundat și obliterat, la fel de irecuperabil ca Lyonesse⁷, atât de brusc se năpus-tiseră apele asupra lui – Oxfordul, cum spun, încă mai era, pe vremea aceea, un oraș în acvatintă. Pe străzile lui largi și liniștite, oamenii se plimbau și vorbeau la fel ca pe vremea lui Newman⁸; cețurile lui tomnatice,

⁶ *Eights Week*, regată de canotaj care se desfășoară între colegiile Universității Oxford în luna mai, echipajele concurând în formula opt plus unu.

⁷ Regat din ciclul de legende arthuriene, identificat mai târziu cu un pământ scufundat, aflat undeva dincolo de insulele Scilly, în largul extremității de sud-vest a insulei principale din arhipelagul britanic.

⁸ John Henry Newman (1801-1890), preot anglican trecut la catolicism în 1845, care a devenit cardinal și a condus așa-numita „Mișcare de la Oxford“, de readucere a Bisericii Anglicane la sânul Bisericii Catolice.

primăvara lui cenușie și rarele momente de splendoare din timpul verii – cum era și ziua aceea –, când castanii erau înfloriți și clopotele răsunau tare și limpede pe deasupra frontoanelor și cupolelor orașului, toate parcă emanau vaporii blajini ai unui mileniu întreg de învățătură. Această mușenie de mănăstire făcea ca râsetele noastre să capete ecou, de se mai rostogoleau încă, pline de voieșie, chiar și peste vacarmul care intervenea. Pentru că tot acolo, făcând notă discordantă, în Săptămâna de Opturi își făcea apariția o hoardă întregă de muieret, cel puțin câteva sute, ciripind și zburătăcindu-se pe străzile pietruite, pe scări în sus și-n jos, admirând locurile și căutându-i plăcerile, bând vin roșu, mâncând sendvișuri cu castraveți; se lăsau purtate cu luntrele pe râu, mânate în stoluri către barjele colegiilor, întâmpinate la clubul Isis⁹ și la Uniune, la clubul de dezbateri, cu o desfășurare bruscă de flecăreli bizare, nelalocul lor, absolut întristătoare, gen Gilbert-și-Sullivan¹⁰ și cu efecte corale stranii prin capelele colegiilor. Ecouri ale prezenței intruselor pătrundeau prin toate cotloanele, iar în colegiul meu nici nu era un ecou, ci de-a dreptul o sursă de tulburare de cea mai joasă speță. Tocmai ne pregăteam să dăm un bal. Curtea interioară din față, unde locuiam și eu, fusese podită și acoperită cu foaie de cort; palmierii și azaleele – depozitate lângă locuința portarului; nenorocire, însă: profesorul care locuia deasupra mea, un individ cu mutră de șobolan, care avea nu știu ce legătură cu Științele Naturale, își cedase apartamentul ca să se amenajeze înăuntru o Garderobă pentru Doamne – și un anunț tipărit, care proclama ultrajul cu pricina, fusese atârnat la nicio palmă de stejarul meu.

⁹ În vecinătatea Oxfordului, pe o distanță de circa 10 mile (16 km), fluviul Tamisa este numit Isis.

¹⁰ Este vorba de cuplul format din libretistul Sir William Schwenck Gilbert (1836-1911) și compozitorul Sir Arthur Seymour Sullivan (1842-1900), care, între 1871 și 1896, au scris împreună 14 opere comice.

Nimeni nu era mai scandalizat de toată situația decât camerierul meu.

— Domnii care nu au partenere sunt rugați, în măsura în care acest lucru este posibil, să ia masa în oraș în următoarele câteva zile, m-a informat el abătut. Aveți de gând să mâncați tot aici?

— Nu, Lunt.

— Ca să le dea și servitorilor o șansă, cică de-aia. Ce mai șansă! Trebuie să cumpăr o *pernuță de ace* pentru Garderoba Doamnelor. Ce-or mai vrea și cu dansul ăsta? Eu nu pricep care-i motivul. N-a mai fost niciodată dans în Săptămâna de Opturi. Cu Comemorarea¹¹ e altă poveste, că pică-n vacanță, dar nu în Săptămâna de Opturi, de parcă n-ar fi suficiente ceaiurile și râul. Dacă vreți să știți ce cred eu, domnule, numai din cauza războiului se-ntâmplă toate astea. Dacă nu era războiul, n-aveau cum să se mai întâmple.

Că doar eram în 1923 și pentru Lunt, ca pentru mii de alți oameni, lucrurile nu mai aveau cum să fie la fel ca-n 1914.

— Acum, vinul de seară – a continuat el din pragul ușii, după cum îi stătea în obicei, jumătate înăuntru și jumătate afară din cameră – sau poate vreun musafir sau doi la prânz mai au o noimă. Dar nu dansul. Toate astea le-au adus cu ei cei care s-au întors din război. Erau prea bătrâni și nu știau – și nici n-au vrut să-nvețe. Țăsta-i adevărul. Și sunt unii care se mai și duc să danseze unde se duce tot orașul, la masoni – dar *pe-ăia* or să-i prindă supraveghetorii, să vedeți... În fine, iată-l pe lord Sebastian. Nu e cazul să mă-ntind aici la vorbă, când am de făcut rost de pernițe de ace.

Și-a intrat Sebastian, într-o pereche de pantaloni de flanel gri-perle, bluză de crep albă, cravată Charvet la

¹¹ *Commem.* (sau *Commemoration*) *Week* – Săptămâna de Comemorare – se ține la Oxford în prima săptămână de după încheierea cursurilor.

gât – cravata mea, din întâmplare, cu un model ca niște timbre poștale.

— Charles, ce naiba se-ntâmplă la colegiul tău? Ce fel de circ e-aici? Am văzut de toate, numai elefanți nu. Zău așa, tot Oxfordul s-a făcut brusc mai *mult* decât ciudat. Aseară colcăia de femei. Trebuie să plecăm de-ndată, să scăpăm de pericol. Am un automobil, și un coș de căpșune, și-o sticlă de Château Peyraguey – ăsta-i un vin de care n-ai gustat în viața ta, drept care nici să nu te prefaci. E divin cu căpșune.

— Unde mergem?

— În vizită la o cunoștință.

— La cine?

— Hawkins se numește. Ia niște bani cu tine, în caz că vedem ceva ce-o să vrem să cumpărăm. Automobilul este proprietatea unui anume Hardcastle. Să-i returnezi tu ce rămâne dacă eu nu scap cu viață; căci nu prea mă pricep să șofez.

Dincolo de poartă, dincolo de grădina de iarnă care fusese pe vremuri locul de întâlnire al frăției, se afla un Morris Cowley decapotabil, cu două locuri. Ursulețul lui Sebastian stătea la volan. L-am pus între noi – cică: „Ai grijă să nu i se facă rău“ – și-am luat-o din loc. Clopotele de la Sfânta Maria băteau de ora nouă; am evitat ciocnirea cu o față bisericească – pălărie de pai neagră, barbă albă – care dădea liniștit din pedale pe partea pe care nu trebuia a Străzii Mari, am traversat Carfax, am trecut de gară și, peste puțin timp, am ieșit în câmp deschis pe Șoseaua Botley; pe vremea respectivă, ieșeau repede în câmp deschis.

— Nu-i încă devreme? a întrebat Sebastian. Femeile încă-și mai fac nu știu ce-și fac femeile înainte să coboare. Trândăvia le-a venit de hac. Bine c-am plecat. Să-i dea Dumnezeu sănătate lui Hardcastle.

— Cine-o mai fi și el.

— El credea că vine cu noi. Și lui i-a venit de hac trândăvia. Mă rog, e drept că i-am spus la zece. Este un tip

foarte mohorât, de la mine din colegiu. Duce o viață dublă. Cel puțin, asta-i părerea mea, că duce. Doar nu poate să fie-ntruna Hardcastle, zi și noapte, mereu – nu, ce zici? Că, dac-ar fi, ar muri. Zice că-l cunoaște pe tatăl meu, ceea ce e cu neputință.

— De ce?

— Nimeni nu-l cunoaște pe papă, care-i o lepră socială. Ce, n-ai auzit?

— Păcat că nu știm să cântăm nici unul, nici altul, am zis eu.

La Swindon, am părăsit șoseaua principală și, în timp ce soarele urca tot mai sus, am luat-o printre niște ziduri de piatră și case cu pereții din piatră cioplită. Să fi fost ora unsprezece când Sebastian, fără niciun avertisment, a cotit-o pe un drum de țară și a oprit. Era de-acum destul de cald cât să ne uităm după vreo umbră. Pe o coamă de deal păscută de oi, sub un pâlț de ulmi, ne-am îndopat cu căpșunele și-am băut vinul – combinate, erau delicioase, după cum dăduse asigurări Sebastian –, apoi ne-am aprins niște țigări groase, turcești, și ne-am întins pe spate: Sebastian cu privirile printre frunzele de deasupra, eu cu-ale mele pe chipul lui văzut din profil, și fumul cenușiu-albăstrui se înălța, netulburat de nicio adiere de vânt, către frunzișul plin de umbre verzi-albastre, și parfumul dulceag al tutunului se împletea cu mirosurile dulci ale verii din jurul nostru, și mirosul vinului dulce-auriu parcă ne sălta de la pământ nu mai mult de-un deget și ne ținea uite-așa, suspendați.

— Locul ideal ca să-ngropi o ulcică plină cu bani de aur, a zis Sebastian. Mi-ar plăcea să-ngrop câte ceva prețios în fiecare loc pe unde m-am simțit fericit și pe urmă, când aș ajunge bătrân, pocit și abătut, aș putea să mă-ntorc, să dezgrop ce-am îngropat și să-mi aduc aminte.

Eram în al treilea trimestru de când mă înscriisesem la Oxford, însă viața petrecută acolo mi-o socotesc de la

prima întâlnire cu Sebastian, care avusese loc, întâmplător, la mijlocul trimestrului anterior. Eram la colegii diferite și proveneam de la școli diferite; aș fi putut foarte bine să-mi petrec trei sau patru ani la Universitate și să nu fi dat ochii cu el niciodată, dacă hazardul n-ar fi vrut ca el să se îmbete într-o seară la mine la colegiu, iar eu să locuiesc într-un apartament de la parter, care dădea în curtea interioară din față.

Fusesem prevenit în legătură cu pericolele care mă pășteau într-un asemenea apartament de către vărul meu Jasper, singurul care mă considerase, când ajunsesem și eu acolo, numai potrivit pentru niște îndrumări amănunțite. Tata nu s-a oferit să-mi spună nimic. Și atunci, ca întotdeauna, a evitat o discuție serioasă cu mine. Abia după ce mă instalasem deja de două săptămâni bune, s-a gândit și el să pomenească subiectul; și-atunci mi-a spus cât cu sfioșenie, cât cu șiretenie:

— Am vorbit despre tine. M-am întâlnit cu viitorul tău Decan de la Athenaeum. Eu voiam să-i vorbesc despre cum concepeau etruscii nemurirea; el voia să-mi vorbească despre suplimentele de cursuri pentru clasa muncitoare; așa c-am ajuns la un compromis și-am vorbit despre tine. L-am întrebat de câți bani de cheltuială ai nevoie. Mi-a spus: „Trei sute pe an; sub nicio formă să nu-i dați mai mult; majoritatea celor de-aici atâta au.“ Mie mi s-a părut lamentabil, ca răspuns. *Eu* am avut mai mulți bani decât majoritatea când eram înscris aici și ceea ce țin minte este că nicăieri altundeva pe lume și în niciun alt moment al vieții nu ți se-ntâmplă ca, într-un fel sau altul, câteva sute de lire să cântărească atât de mult în balanța importanței și-a popularității tale. Am cochetat cu ideea să-ți dau șase sute — a mai spus tata, pufnind pe nas de câteva ori, cum făcea când era bine dispus —, dar tot eu m-am gândit că, dac-ajunge cumva la urechile Decanului, s-ar putea să i se pară un gest nepoliticos făcut într-adins. Așa c-o să-ți dau cinci sute cincizeci.

I-am mulțumit.

— Știi, este în primul rând excesiv din partea mea, dar ți se scade din capital, să fii sigur... Și-acum, presupun c-a sosit momentul să-ți dau niște sfaturi. Nici eu n-am primit decât o singură dată, de la văru-tău Alfred. Știai că-n vara dinainte să vin să mă-nscriu aici, văru-tău Alfred a venit călare până la Boughton, și-anume special ca să-mi dea mie un sfat? Și știi care-a fost sfatul ăla? Mi-a spus: „Ned, un lucru vreau neapărat să te rog. Întotdeauna să porți joben duminica în timpul trimestrului. După treaba asta mai mult decât după orice altceva este judecat un bărbat acolo.“ Și știi ceva? a continuat apoi tata, pufnind pe nas parcă și mai tare. *Întotdeauna* l-am purtat, jobenul ăla. Unii îl purtau, alții nu-l purtau. N-am văzut niciodată să fie vreo diferență între unii și-alții și nici n-am auzit vreun comentariu pe tema asta, dar eu unul întotdeauna mi-am purtat jobenul. Ce trebuie să-nțelegi de-aici este ce efect poate avea un sfat înțelept, dat cum se cuvine și la momentul oportun. M-aș bucura să am și eu pentru tine câteva sfaturi de felul ăsta, dar n-am.

Vărul Jasper a suplinat lipsa. El era fiul fratelui mai mare al tatii, despre care nu de puține ori spunea – și numai pe jumătate în glumă – că este „Capul Familiei“. Jasper era în anul patru și în trimestrul dinainte se numărase printre cei care puteau spera să capete, într-un viitor previzibil, tricoul albastru de vâslaș; era secretar la Casa Canning și președinte al Camerei studenților pre-absolvenți – adică o personalitate în colegiul lui. În prima mea săptămână, mi-a făcut o vizită protocolară și a rămas la ceai; s-a îndopat cu briose cu miere, tartine cu anșoa și prăjituri cu alune, după care și-a aprins pipa, s-a rezemat de spătarul scaunului de rafie și mi-a expus regulile de conduită pe care le aveam de urmat; a atins majoritatea subiectelor – chiar și astăzi aș putea repeta, cuvânt cu cuvânt, o mare parte din ce mi-a spus el atunci:

— ...Ce studiezi tu, Istoria? O specializare demnă de tot respectul. Cea mai proastă cu putință e Literatura Engleză și următoarea pe listă, tot foarte proastă, este Maestrul Modernității. Ce-ți trebuie ție: ceva de categoria întâi sau de categoria a patra. Între ele, nu e nimic demn de băgat în seamă. Dacă-ți petreci timpul încercând să găsești ceva bun de categoria a doua, de fapt îți pierzi timpul. Trebuie să te duci la cursurile cele mai bune – de pildă, Arkwright despre Demostene – și nu contează dacă sunt la specializarea ta sau nu sunt... Acuma-n materie de haine. Îmbracă-te ca la o casă de țară. Nu purta haină de tweed sau pantaloni de flanel – întotdeauna poartă costum. Și caută-ți vreun croitor de la Londra: acolo te-alegi cu o croială mai bună și cu un credit mai îndelungat... Cluburile. Înscrie-te acum la Carlton și la Rețea la începutul anului doi. Dacă vrei să candidezi la Uniune – și n-ar fi rău deloc să faci treaba asta –, fă-ți mai întâi un renume în afară, de pildă la Canning sau la Chatham și ai grijă să vorbești mai întâi pe marginea referatului... Nu te-aventura pe Colina Vierului...

Cerul de deasupra frontanelor de vizavi s-a înroșit, după care s-a întunecat. Eu am mai pus cărbuni pe foc și am aprins lumina, dezvăluindu-i, în toată respectabilitatea lor, pantalonii bufanți londonezi și cravata de la clubul Leandru...

— Nu-i trata pe profesorii de-aici cum îi tratai pe cei de la școală; poartă-te cu ei cum te purtai cu preotul din parohie... Ai să vezi că jumătate din anul doi o să ți-o petreci încercând să scapi de prietenii nedorți pe care ți i-ai făcut în primul an... Ferește-te de anglo-catolici – sunt poponari cu toții și mai au și niște accente neplăcute când vorbesc. De fapt, ocolește cu grijă toate grupările religioase: nu-ți fac decât rău...

În cele din urmă, când să plece, mi-a spus:

— A, da, mai era ceva. Schimbă-ți apartamentul.

Aveam camere mari, cu nișe adânci la ferestre și lambriuri pictate, de secol optsprezece; ca boboc, avusesem noroc să le capăt. Vărul meu a continuat pe un ton grav:

— I-am mai văzut pe unii, și nu puțini, care s-au nenorocit având apartamente la parter, cu ferestrele-n curtea interioară din față. Lumea se oprește la tine. Își lasă hainele aici și vine să și le recupereze înainte de sindrofie; tu te-apuci și faci tratație cu *sherry*. Și, până să te dezmeticești, ajungi de te-ai pricopsit cu un bar gratuit pentru toți nechemații care-ți vizitează colegiul.

Nu pot să spun c-am urmat vreodată, cu bună știință, vreunul dintre aceste sfaturi. Ceea ce știu cu siguranță este că nu mi-am schimbat apartamentul; chiar sub ferestrele mele creșteau micsandre care, în serile de vară, îmi umpleau camerele de parfum.

E simplu așa, privind retrospectiv, să-ți decorezi tine-rețea cu o falsă precocitate sau cu o falsă inocență; să măsluiești datele, însemnându-ți statura pe tocul ușii. Mi-ar plăcea să cred – uneori, chiar îmi vine să cred – că-mi decorasem camerele acelea cu mobile de-ale lui Morris și cu gravuri cu castelul Arundel și că rafturile mele gemeau de volume în-folio de secolul șaptesprezece și de romane franțuzești din al Doilea Imperiu, legate în piele rusească sau în mătase cu ape. Dar nu acesta era adevărul. În prima după-masă petrecută acolo, mi-am atârnat foarte mândru o reproducere după un *Vas cu floarea-soarelui*, de Van Gogh, deasupra șemineului și mi-am instalat un paravan pictat de Roger Fry, cu un peisaj provensal, pe care-l cumpărasem foarte ieftin când Atelierele Omega¹² fuseseră trecute la solduri. Mi-am expus și un afiș de McKnight Kauffer, și niște Foi

¹² *The Omega Workshops*, firmă de design întemeiată de membrii Grupului de la Bloomsbury în 1913, în care obiectele expuse erau anonime, marcate numai cu inițiala grecească omega. Deși s-a desființat în 1919, influența ei s-a păstrat și în anii 1920, mai ales în decorațiunile interioare.

Rimate de la Atelierul de Poezie, și o figurină de porțelan reprezentând-o pe Polly Peachum¹³ – de-asta chiar mă doare când îmi aduc aminte –, care stătea pe polița de deasupra șemineului, între două sfeșnice negre. Cărțile mele erau și puține, și slăbuțe – *Viziune și design* de Roger Fry; ediția Medici a *Băietanului din Shropshire* de Housman; *Victorienii de seamă*; câteva dintre antologiile de *Poezie georgiană*¹⁴; *Strada sinistră* a lui Mackenzie și *Vântul de sud* al lui Douglas –, iar prietenii pe care mi i-am făcut inițial se potriveau foarte bine pe acest fundal: un anume Collins, provenit de la Colegiul Winchester, un viitor profesor aflat încă în fază de embrion, care avea lecturi solide și un umor infantil, plus un mic cerc de intelectuali de tip colegiu, care se mențineau, cultural vorbind, pe o cale de mijloc între „esteții“ extravaganti și învățații proletari care scormoneau mânioși după fapte de viață prin căminele de pe Șoseaua Iffley și din Piața Wellington. M-am trezit adoptat de cercul acesta de amici în timpul primului meu trimestru la Oxford; ei mi-au oferit genul de companie de care avusesem parte și la școală prin clasa a șasea – pentru care mă pregătise clasa a șasea. Chiar și în acele zile de început, însă, când toată povestea cu locuitul la Oxford, într-un apartament numai al meu și cu un carnet de cecuri numai al meu, încă mi se mai părea incitantă, în sinea mea știam că Oxfordul mai avea să-mi ofere și altceva, nu numai atât.

Când m-am apropiat de Sebastian, toate celelalte chipuri cenușii parcă s-au dizolvat ușor-ușor în peisaj, apoi s-au făcut nevăzute, ca oile de pe înălțimi prin cețuri și

¹³ Personaj din *Opera cerșetorului* (1728) de John Gay, după care s-au inspirat Bertolt Brecht și Kurt Weill când au compus *Opera de trei parale* (1928).

¹⁴ Denumire generică dată mai multor antologii, publicate între anii 1912 și 1922, de poezie engleză din prima parte a domniei regelui George V (1910-1936), adică tocmai din perioada în care se petrec evenimentele descrise în carte.

tufărișuri. Collins îmi dezvăluise eroarea comisă de estetica modernă: „...Toată argumentația legată de Forma Semnificativă stă în picioare sau se prăbușește în funcție de *volum*. Dacă lui Cézanne i se îngăduie să reprezinte o a treia dimensiune pe pânza bidimensională, atunci și lui Landseer trebuie să i se accepte scânteia de loialitate din ochiul prepelicarului“, dar numai după ce Sebastian, plictisit, a dat o pagină din *Arta* lui Clive Bell și mi-a citit: „Resimte, oare, cineva o emoție de același tip la vederea unui fluture sau a unei flori, ca la vederea unei catedrale sau a unui tablou? Da, *eu*“ – numai atunci mi s-au deschis și mie ochii.

Îl știam pe Sebastian din vedere cu mult înainte să fi făcut cunoștință cu el. Lucru inevitabil, de altfel, pentru că Sebastian, încă din prima săptămână petrecută acolo, ajunsese unul dintre cail breji din anul lui și fiindcă era atât de frumos, încât rămâneai fără grai, dar și fiindcă avea niște excentricități de comportament, care păreau a nu ști ce înseamnă limitele. Prima dată l-am zărit când ne-am încrucișat drumurile la ușa frizeriei Germer's, dar atunci am fost mai puțin șocat de felul cum arăta, cât de faptul că ducea cu el ditamai ursulețul de pluș.

— Acela, mi-a spus frizerul în timp ce mă instalam pe scaunul lui, era lordul Sebastian Flyte. Un domnișor mai *mult* decât simpatic.

— Așa s-ar zice, am comentat eu sec.

— Al doilea fiu al marchizului de Marchmain. Fratele lui mai mare, care este *earl*¹⁵ de Brideshead, a absolvit în trimestrul trecut. Acela era *foarte* diferit, un domn atât de liniștit, aproape ca un bătrân. Ce credeți c-a vrut lordul Sebastian? O perie de păr pentru ursulețul lui, care să aibă peri foarte aspri, și asta *nu* ca să-l pieptene cu ea,

¹⁵ Rang nobiliar englezesc, echivalent cu cel de conte din alte monarhii europene; soția sau văduva unui *earl* poartă titlul de *contesă*.

a insistat lord Sebastian, ci ca să-l amenințe că-i trage o mamă de bătaie cu ea dacă stă bosumflat. A cumpărat una foarte frumoasă, cu spatele de fildeș, pe care vrea să graveze numele *Aloysius* – așa-l cheamă pe ursuleț.

La vârsta lui, omul acela avusese ocazii cu toptanul să se sature de fanteziile studenților, și totuși era vizibil siderat de Sebastian. Eu, în schimb, am rămas circumspect și nu m-am lăsat cucerit nici de următoarele lui apariții, de exemplu când l-am văzut trecând într-o cabrioletă sau stând la o masă, la restaurantul George, cu perciuni falși – deși Collins, care-l studia pe Freud, știa o serie de termeni tehnici, cu care explica orișice.

Nici când am făcut cunoștință, în cele din urmă, lucrurile nu s-au desfășurat sub auspicii mai bune. S-a întâmplat cu puțin înainte de miezul nopții, la începutul lui martie; eu tocmai îmi tratasem intelectualii de colegiu cu vin roșu condimentat; focul duduia în șemineu, aerul din camera mea parcă era mai dens de la fum și condimente, iar mintea mi-era încețoșată de metafizică. Am deschis ferestrele și din curtea interioară au ajuns până la mine sunetele deja obișnuite ale unor hăhăieli gălgâite și pași nesiguri. O voce a zis: „Ține-te“, alta: „Haide“, alta: „To' timpu'... Acasă... până-ncetează Tom cu sunatu“, iar alta, mai clară decât celelalte: „Să știți voi că eu habar n-am de ce nu mă simt bine. Trebuie să vă părăsesc un minut“ – și-n dreptul ferestrei s-a ivit mutra pe care o știam ca fiind a lui Sebastian, dar nu așa cum i-o mai văzusem, vioaie și plină de veselie; s-a uitat la mine, pentru o clipă, cu niște ochi opaci, după care s-a aplecat în față, cu toată partea de sus a corpului în cameră, și a vărsat.

Nu era nimic neobișnuit când petrecerile de seară se terminau în felul acesta; ba chiar exista un tarif recunoscut de toată lumea, în asemenea situații, pentru liniștea sufletească a camerierilor; cu toții învățam, încercând și greșind, să ne acomodăm cu vinul. Exista și un simț

al ordinii, nebunesc și admirabil, în faptul că Sebastian dusese lucrurile până la extrem și optase pentru o fereastră deschisă. Orice s-ar spune, însă, acea primă întâlnire nu s-a desfășurat sub auspicii prea bune.

Prietenii l-au dus pe sus până la poartă și, după câteva minute, gazda lui, un fost absolvent de Eton, foarte prietenos, din același an cu mine, s-a întors ca să-și ceară scuze. Și el era cherchelit, iar explicațiile lui se repetau și s-au sfârșit în lacrimi.

— Vinurile au fost prea variate, mi-a spus. Nici calitatea lor, nici cantitatea n-a fost de vină. Atâta doar că le-am amestecat. Dacă pricepi treaba asta, ajungi la rădăcina problemei. Să-nțelegi totul înseamnă să ierți totul.

— Da, bine, am zis eu, dar a doua zi dimineață m-au încercat anumite resentimente când a trebuit să fac față reproșurilor lui Lunt.

— Câteva urcioare de vin roșu condimentat împărțite la cinci inși, a comentat Lunt, și *sigur* că se-ntâmplă așa ceva. Măcar dac-ajungea până la fereastră. Cine nu poate să-l suporte n-ar trebui să-l bea.

— N-a fost cineva din grupul meu. Era din afara colegiului.

— Mă rog, e la fel de neplăcut să ștergi asemenea mizerie, indiferent cine a făcut-o.

— O să găsești cinci șilingi pe bufet.

— Am văzut și mulțumesc, dar aș prefera să nu capăt banii ăștia și nici să n-am de curățat mizeria — și asta în *oricare* dimineață.

Mi-am luat pardesiul și l-am lăsat să-și vadă de treabă. Pe vremea aceea încă mai frecventam sala de lectură, iar când m-am întors la colegiu, trecuse de ora unsprezece. Mi-am găsit camera plină de flori: ceea ce părea să fie și, de fapt, chiar s-a dovedit a fi stocul pentru o zi întreagă al unei tarabe din piață, care stătea răspândit în orice aducea, cât de cât, a recipient, în orice colțișor

al camerei. Lunt le ascundea pe ultimele rămase în hârtie cafenie, pregătindu-se să și le ia acasă.

— Lunt, ce mai sunt și astea?

— Gentlemanul de-aseară a venit cu ele, domnule, și v-a lăsat și un bilet.

Biletul era scris cu creion chimic pe o foaie întregă din hârtia mea de desen marca Whatman, de calitate specială, făcută pe comandă: „Sunt plin de remușcări. Aloysius nici nu vrea să mai audă de mine până nu află că am fost iertat, așa că te rog să vii să luăm prânzul împreună astăzi. Sebastian Flyte.“ Cât de tipic era pentru el, m-am gândit eu, să presupună că știam unde locuia; acum, ce-i drept, *chiar* știam.

— Un domn mai mult decât amuzant, a zis Lunt. Este o adevărată plăcere, sunt sigur, să cureți după el. Din câte-nțeleg, aveți de gând să luați prânzul în oraș, domnule. Așa le-am spus și domnului Collins, și domnului Partridge – care voiau să vin-aici să ia masa cu dumneavoastră.

— Da, Lunt, merg să iau prânzul în oraș.

Acea petrecere de prânz – fiindcă s-a dovedit a fi o adevărată petrecere – a marcat începutul unei noi ere în viața mea, dar detaliile ei mi s-au estompat în minte și s-au amestecat cu atâtea altele, aproape identice cu ele, care și-au luat locul unele celorlalte în trimestrul acela și în cel care a urmat, ca niște amorași care țopăie pe câte o friză renaștistă.

M-am dus cu un sentiment de nesiguranță, pentru că era un teren străin și tot auzeam o voce șoptită, sâcâitoare, admonestantă, care-mi spunea, pe un ton de parc-ar fi fost al lui Collins, că s-ar fi convenit să stau la locul meu. Dar eu pe vremea aceea eram în căutarea iubirii, așa că m-am dus mânat de curiozitate și de senzația vagă, nedefinită, că acolo aveam să descopăr, în fine, acea ușiță din perete pe care alții, știam eu prea bine, o găseră înaintea mea și care dădea într-o grădină închisă și

încântătoare, aflată undeva în inima oraşului cenuşiu, o grădină pe care n-o puteai vedea de la nicio fereastră.

Sebastian locuia la colegiul Christ Church¹⁶, tocmai sus în Blocul Meadow. Era singur când am ajuns eu și curăța de coajă un ou de fluierar, pe care-l culesese din cuibul uriaș de mușchi aflat în mijlocul mesei.

— Uite-acum le-am numărat, mi-a spus. Erau câte cinci de fiecare și-ncă două, așa că le iau eu pe cele două. Habar n-am de ce-mi este atât de foame astăzi. M-am lăsat fără nicio rezervă în grija lui Dolbear & Goodall și mă simt atât de plin de hapuri, încât am început să cred că toată povestea aia de-aseară n-a fost decât un vis. Te rog, nu mă trezi.

Era fermecător de frumos, cu acea calitate prezentă la ambele sexe, la vârsta primei tinereți, care parcă strigă în gura mare după iubire și se ofilește la prima adiere de vânt rece.

Camera lui era plină de un straniu talmeș-balmeș de obiecte: o orgă de salon într-un dulăpior gotic, un coș de hârtii în formă de picior de elefant, un maldăr de fructe de ceară, două vase de Sèvres disproporționat de mari, câteva desene de Daumier înrămate – parcă și mai nepotrivate printre toate acele mobile austere de colegiu, în mijlocul cărora trona masa uriașă pe care aveam să ne luăm prânzul. Polița de deasupra șemineului era înțesată, la el, de invitații din partea multor doamne londoneze.

— Bestia de Hobson l-a vârat în pat pe Aloysius, a zis el. Poate că-i mai bine, pentru că n-ar mai fi rămas ouă de fluierar și pentru el. Îți vine să crezi că Hobson îl urăște pe Aloysius? Mi-ar plăcea să am și eu un camerier ca tine. A fost un scump cu mine azi-dimineață, într-o situație în care alții ar fi putut să se poarte mult mai sever.

¹⁶ Textual: Biserica lui Cristos – unul dintre colegiile cele mai vechi ale Universității Oxford, întemeiat în 1546.